

FOR AT DERE SKAL TRO

Johannes kapittel 11

For at dere SKAL TRO

Bibelgruppeopplegg over
Johannesevangeliet 1–12

VEGARD F. SOLTVEIT

Utgitt på Sambåndet forlag i samarbeid med
Den norske Israelsmisjon og ImF-UNG

Dette er det siste kapitlet i den første delen av Johannesevangeliet. Fra Joh.1.19 til og med kapittel 12 har Jesus hatt et offentlig virke. Han har vandret rundt i Israel, gjort tegn og snakket til folket om hvem han er.

I dette kapitlet er folket blitt enda mer oppmerksomme på Jesus. En av grunnene er at han reiste Lasarus opp fra de døde. Nå reiser folket, ikke bare for Jesu skyld, men også for å se Lasarus (**vers 9**). Johannes forteller at overprestene nå legger seriøse planer om å drepe Lasarus i tillegg til Jesus. De vil gjøre alt de kan for å stoppe denne mannen fra Nasaret. Folket er på den andre siden begeistret for Jesus.

Det er rett før påskefesten, og mye folk er samlet i Jerusalem.¹ Da folkemengden får høre at Jesus er på vei inn i Jerusalem, legger de palmegreiner og går ut for å møte ham med ropet «*Hosianna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn, Israels konge*» (**vers 13**). Denne hendelsen finner vi også i de andre evangeliene. Særlig vektlegger Matteus dette aspektet, at folket forstår Jesus som Israels konge, Davids sønn, som er den kongen Gud hadde lovet folket (se **Matt 21** f.eks.).

GT-motiv: Den store kongen for Israel er David. Han er den som erobrer Jerusalem, har fått løfte om evig kongedømme og designer tempelet og tempeltjenesten. Enhver jøde kjente til David, hans historie og storverk. Samtidig var jødernes håp knyttet til Davids sønn, han som skulle regjere for evig og opprette et rike uten ende. Når GT omtaler denne kongen som *sønn*, betyr det ikke at David må være fysisk far til denne kongen. Sønn betyr i denne sammenhengen slektning som kommer etter meg.

Gud gir løftet til David i **1 Krøn 17,11-14** (les gjerne dette avsnittet). Noen vil si at dette ikke er en Messias-tekst, men en tekst om Salomo. Jeg tror ikke det. Gud selv skal reise opp denne kongen, og hans trone er evig. Gud selv skal være hans far. Slik fremstår teksten som et Messias-løfte.

Hebreerbrevet tolker 1 Krøn.17,13 til å være en profeti om Jesus Messias. Han er den kongen som Gud hadde lovet, Davids Sønn, Israels konge. På palmesøndag, som Johannes 12 tar for seg, ser vi at folket også forstår GTs tekster og profetier om Davids sønn til å bli oppfylt i Jesus fra Nasaret.

¹ Se kapittel 7 for mer om høytidene og pilegrimsreisen til Jerusalem.

Jesus rir på et esel, som er en profeti fra **Sakarja 9,9**. Å velge en esel signaliserer fred og ydmykhet. Om en konge red på en hest inn i en by, kom han som krigsherre. Valgte kongen esel signaliserte han fred og forsoning. Jesus rir på et esel. Fredskongen som skal forsonne verden med Gud. Jesus sa selv «*Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved han*» (**Joh 3.17**).

For andre profetier om denne kongen se; **Jes 9,7**, **Jes 55,3^b**, **Jer 30,8-9**, **Esek 34,23-24**, **Esek 37,24**, **Hos 3,5** og **Am 9,11**.

Til denne time er jeg kommet

Jesus er uhyre populær palmesøndag. Fariseerne bekjenner at «*hele verden løper etter ham*». Her kan vi minne om at det trolig ikke er den samme folkemengden som en knapp uke senere roper «*Korsfest! Korsfest!*». For vi vet at mange trodde Jesus. De som hilser han velkommen til Jerusalem gråt sikkert da han ble korsfestet.

Denne teksten lærer oss noe viktig, nemlig hvorfor Jesus kom. Her kommer Johannes-evangeliet igjen inn på begrepet «*timen*». Jesus sier at nå er *timen kommet*, med andre ord den stund han er kommet for. Slik hvetekornet må dø for at det skal bære frukt, slik må Jesus dø for at mange skal leve.

Jesus er fylt med angst. Han vet hva som venter, og hva det innebærer at hvetekornet må dø. Jesus skal nå møte Guds vrede, og bli gjort til synd for oss. Jesus kunne angret seg, men han vil ikke, for som han sier «*til denne timen skulle jeg komme*» (**vers 27**). Her er vi igjen inne på selve grunntonen i evangeliet – Jesu forsoningsverk på korset.

Nå skal dommen falle over denne verden – og den vil ramme Jesus. Det er krig mot makter og myndigheter, mot synd og djevel. Verdens fyrste skal kastes ut. Det er tid for kamp. Kampen om menneskehetens evighet, frelse og forsoning.

Folket reagerer når Jesus snakker om å dø og å «*bli løftet opp*» (**vers 32-34**). Begrepet «*løftet opp*» brukes flere steder av Johannes for å beskrive Jesus død. Det er Jesus selv som bruker begrepet om seg, f.eks. i **Joh 3,14-15**, hvor bildet fra **4 Mosebok 21** brukes. Begrepet brukes også i **Joh 8,28**, når Jesus påpeker at «*når dere har løftet Menneskesønnen opp, skal dere forstå at Jeg er...*». Her i Johannes 12 spør folkemengden hvordan det kan ha seg at Messias må løftes opp og dø, når han er den som skal regjere evig?

Noe av sorgen vi møter i begynnelsen av Johannesevangeliet, «*han kom til sine egne, men hans egne tok ikke imot ham*» (**1,11**), møter vi igjen her i kapittel 12, for «*enda han hadde gjort så mange tegn for øynene på dem, trodde de ikke på ham*» (**vers 37**). Johannes knytter dette til Jesajas ord fra **Jes 53** og **Jes 6**. Johannes skriver ikke at jødene skal være vantro for all tid. Det virker som at denne påsken måtte alle forlate Jesus, også disiplene. Veien til Golgata måtte Jesus gå alene.

Samtidig bekrefter Johannes at det var mange som likevel trodde Jesus. Men på grunn av menneskefrykt turte de ikke bekjenne det. Johannes gir disse menneskene vitnesbyrdet «*de ville heller ha ære av mennesker enn ære fra Gud*» (**vers 43**).

Samtalespørsmål:

- Hvorfor tror du Johannes bruker dette avsnitt fra profeten Jesaja for å forklare det som nå skjer?

Jesu siste tale til folket

Johannes 12 avsluttes med en tale av Jesus. Dette er Jesu siste tale til folket, før han blir tatt til fange og drept. Fra kapittel 13-17 taler Jesus med disiplene sine. Dermed er dette avslutningen på Johannes evangeliets første hoveddel – Jesu offentlige virke.

I denne talen tar Jesus opp det sentrale, selve grunntonen i evangeliet. Han begynner med troen. Troen på Jesus er også tro til Faderen. De to kan aldri skilles fra hverandre. Faderen og Sønnen er ett. Videre påpeker Jesus det Johannes begynte sitt evangelium med – han som kom til vår jord, og *tabernaklet* seg blant oss. Ordet og det sanne lys som nå er kommet til verden. Han kom for å forkynne Guds ord, og den som hører Jesu ord og holder fast på det, dømmes ikke. For Jesus kom ikke til verden for å dømme – men for å frelse (sammenlign dette med **Joh 3,16-18**).

Samtalespørsmål:

- Hva sier Jesu avslutningstale oss om Jesu hjerte for det jødiske folk?
- Hva preger vår forkynnelse, og ligner den på det Jesus sier her?